

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:		Felolvas szerkesztő:	Főmunkatárs:	Magánhirdetések legutányosabban, árszabály szerint.
Égész évre	4 frt	Fehér János.	Révész Lajos.	Hivatalos hirdetések díja: 100 szög 2 frt, ezenfelül minden megkezdett száz szónál 50 krral több.
Fél évre	2 „	Kiadóhivatal: a turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.		Lapunk számára hirdetőket elfogad a „Reuter Irgányok és a Magyar Távir. Iroda” hirdetői Irodája Budapest, Grassanostra. 1. szm.
Negyed évre	1 „	A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőségbe, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címelve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.		

A nemzet ünnepén.

Hazánk államéletének nevezetesebb tényezői között: a királyság föllállítása, annak annyi viszontagságok közti megszilárdítása s ezideig csaknem ezer évi fönállása, mind oly tényezők, a melyekről épp a mai napon — a nemzet kegyeleles ünnepén — megenlékezni szent és elengedhetlen kötelességünk.

Nem kívánunk ezuttal arról szólni, hogy a közeledő (!) és tán már elért Milleniummal mily összefüggésben van a mai nap; nem arról, hogy e honalapító népfaj mily intenzív erőt s mily eksztrém hatást fejtett ki a viharos századok alatt, hogy az őskör által szerzett hazát magának és utódainak fentarhatta; e nap, az első »szent magyar király« emlékének dicsőítésére legyen szentelve, ki bevezette nemzetünk az európai néposaládba s annak jó és balsorsban osztályosává tette.

A nemzetnek több, mint ezredéves története ugyan nagy szabású királyokat tüntet elénk, ott van p. o. IV. Béla, ki a borzasztó tatárdúlás után a hon második alapítója lett; Nagy Lajos uralma alatt a magyar királyságnak »Három tenger partvirányi vetettek határfalat;« az igazságos Mátyás alatt pedig hazánk tényező hatalommá vált az európai államok között. Aki előtt azonban pietással hajol meg osztály- és valláskülönbőség nélkül egy egész nemzet, ki előtt leborul mindenik század magyarja, kit a történelem lapjai dicsőséggel említenek, az: Szent István, ki egyházi és politikai intézkedése által a magyar államnak tulajdonképeni megalkotója volt!

Mert bár igaz, hogy bevándorló és honalapító őseink, mint hadászati és politikai rendezők is kétségtelemű teszi, már a vezérek korában is Európa népei előtt eléggé ismeretes s a szomszéd nemzeteknél pedig rettegett

»keleti faj« volt, azonban a polgárosodásnak alantabb fokán állott mint Európa nyugati és déli nemzetei. Sokkal egyszerűbb, fejletlenebb fogalmakat, szűkebb eszmekört hoztak magukkal uj hazájokba, semhogy az itt talált, avagy kalandozásaiak alatt szerzet-látott nagyobb műveltség, polgárosodás, élvek, kényelem és fejlettebb vallási eszmék mindjárt érintkezéseik kezdetétől fogva nem lettek volna rájuk nézve befolyással; azonban mégis a nemzeti és állami átalakulásnak processusa tulajdonképen Sz. István korába esik, ő volt ennek eszközlője és megteremtője.

Ugyanis a keresztény vallás befogadásával és fölvetelével kezdődik azon állami nagy mű, melynek alapját Szent István, az apostoli első magyar király, végtelen bölcsességgel, a hit, remény és szeretettel a civilizáció vallásának gránit sziklájára építette.

A mit épített és teremtett az soha el nem mulik. Alkotása kiállotta már majdnem egy ezredév viharjait. A honszerzésnek ha nem is, — de az államalkotásnak halhatatlan érdemeit illeti meg. Az ő szent ünnepe ezért közös, ezért nemzeti ünnep. Legyen áldott tehát azon szent jobb kéz, a mely annyi életerőt öntött művébe; legyen áldott emléke!

Lapszemle.

A Náródnie Noviny f. évi aug. 15-iki számában a következő vezérek között:

Egy hét múlt el azon idő óta, a melyben a Kollár-ünnepségek Turóc-Szt.-Mártonban s Mosócon megtartandók lettek volna; a felizgatott turóc-szt.-mártoni és stubnyai szolgabírák által elkövetett dísznóságok miatt föllázadt vér kezd már lecsillapodni, s azért sine ira et studio lehet a nyers hatalom tettei fölött ítélet hozni, a melyek Wekerle Sandor miniszterelnök kormányzásának annaleiseiben kiváló ékességet fognak alkotni, mondhatni polgári minisz-

terségnek, mert hisz fő elemei: Wekerle, Szilágyi, Hieronymi, nem tartoznak az arisztokraciához.

Kétféle hatalom vitte keresztül a katói tetteket az ország szegényére s megalázására és pedig magasabb hatalmak, a melyekhez szolgabírákat, alispánt s Hieronymi Károly minisztert számítjuk, s alantasabb hatalmak, vagyis az előbbinek eszközei, a csendőrség.

Hogy mit végeztek ama magasabb hatalmak, tudjátok, s tudja azt már az egész művelt világ; a fölött minden tisztességes, intelligens, humanus és szabadságszerető ember csak undorral s megvetéssel köp; ilyen alacsonyúságot, ilyen holotárius komiszágot senki sem várhatott, s mi magunk meg voltunk leve, a fölött, a mit láttunk, a mit tapasztaltunk, jóllehet tudjuk, mily bizalommal lehetünk a mi emberünkkel szemben; — a csendőrség ennek dacára a törvényes rendeletek, sőt az illendőség határai között vitte keresztül Turóc-Szt.-Mártonban a neki kiadott parancsokat. Augusztus 2-án este a »Dom« helyiség kasszinójába mentem. s a bemenetnél jobbra s balra csendőrségre akadtam. A bemenetl nem akadályozta meg nekem senki, midőn azonban megtudtam, hogy mi történik, a csendőrsévezetők azt mondták, hogy nekem bizony a szolgabíró kegyeire s engedélyeire sem szükségem nincs, sem azokat el nem fogadom, s azon fölletek alatt, mint a milyeknek mellett a kasszinóba a gyülekezés engedélyeztetik, ott időzni nem akarok. Az őrmester, törzsgyökeres magyar, gondolom Lászlónak nevezetűk, szőröl-szóra ezt válaszolta: »Kérem, méltóságassék megengedni, én erről nem tehetek, csak a parancsot teljesítem, nekem e mellett elég nehéz állásom van.«

Ime tehát, töröl metszett magyar, egyszerű csendő, ilyen bizonyítékát adja magas erkölcsi érzésének, intelligenciájának, az átvett parancsok teljesítése taktikájának s én egy percig sem gondolkozom ki-mondani, hogy ezen csendő őrszeve'g, mint ember s mint hivatalos kötelességének teljesítője, magasabb fokon áll egy erkölcsi értékét, mint intelligenciáját illetőleg is, följeje rendelt szolgabíráinál, sőt magánál Hieronymi miniszterénél is.

Igenis még magánál a miniszternél is, ismétlem azt, mert senki se tévedjen s ne feltékenykedjék szerfölött azokra a szolgabírákra, az alispánra, azok

TÁRCA.

Magyarbírói Bosnyák Zsófia.

(A »Felv. Híradó« eredeti tárcája.)
Írta: Matunák Mihály.

A mi Bosnyák Zsófia testének romlanságát illeti, először idézzük egyesek vallomásait s azután elmondjuk saját tapasztalatainkat.

Károlyi Sándor gróf, a híres kuruc generális s a szathmári béke szerzője, 1727-iki napló jegyzeteiben ezeket írja: »Április 2. Modorban, Gelyányi Péter uramtól érttem: Teplicében Bosnyák Zsófiának *incorrupto maradt teste találtatik, kinek szent életéről s trezenyi archívumban megvilágosíthatának. Emeltett várbán volt 60 estendeig az test, annak elpusztulásával hozottott teplicai temetőmban, az holott actu is existál. Az képe pedig Gelyányi uram hazánál találtatik, kit proxime megígért ide lehozatni, az holott le fogom irattatni.*«

1843. okt. 8-án Balogh Ágost látogatta meg a tetemet s így szól róla: »A boldogult teteme korantsem fekete, hanem egy keveset sárgába átmenő, és teljesen romlatlan, s bár a szabad légnek oly hosszú időn át egy kevéssé a tetest megszikkasztania kellett volna, dacára mindennek, a test minden ruganyosságát megőrizte, melyet természetsszerűleg megmagyarázni nagyon nehéz. Csak orra s ajkai kissé porlódtak. Tagjaiban, hol több a húsanagy, mint pl. a hátsó részekben, azt újjal megnyomva ismét felemelkedik, s annyi nedvességgel bír, hogy az ezen nedvből rothadásnak eredt

ruhat gyakran változtatni kell, a mi hitközönyös napjainkban mindig kisebb és kisebb bőkezűséggel történik, olyannyira, hogy draga foszoldozó ruhája ocska tafotavál cseréltetett fel. Ha valaki hivatkozni akar a lipótmezei szentiványi temetőben levő tetemekre, melyek mint a mumiak szinten csodálандó épségben fenmaradtak a földnek nagy méstartalma miatt, annak azt feleljük hogy *Zsófia teste épségben maradvánok okán nem kereszthük a meszes földben, minthogy tudjuk, hogy ő számos porri hamvadt tetem között találtatott épen.* Ugyancsak Balogh szerint beszűk, hogy néhány évvel az ő látogatása előtt, egy uraca midőn a boldog erkeilyét megnezte, hogy fogait lathassa, szokatlan vakmerőségből pálcikájával ajkait kinyitotta, kiváncsiságraert rögtön meglakolt, mert láthatatlan keznek arcuítuése által azon a helyen majdnem összerogyott. Álltása szinten vegre a boldogult sírjában akkor meg láthatók voltak mindazon tárgyak, melyekkel eltemették, mint pl. Krisztus keresztből való levételének ezüst lemezre vésett ékes képe, továbbá őcska olvasója; gyűrűjét azonban egy apácakolostornak adták. A hajdan gyűrűvel ékesített újjat az idő egy keveset megromlalt, régivieményeszerint azért, mert ezen gyűrűt, mint a húsanagy jelvényét hordá. A teplicikai temető meg egy gyönyörű misemondó ruhának van birtokában, melyet maga Zsófia változtatás színekkel himzett s a templomnak ajándékozott. Azon ósvány, melyen Zsófia templomba szokott jarni a legutolsó tagostiasat »Zsófia földjé-nek nevezetett. Nevének népszerűsége tette azt, hogy az 1788-ban épült trezenyeni templom sz. Zsófia tiszteletére lett felszentelve, s e taj oly kegyelettel viseltetik ma is e név iránt, hogy a leányok legnagyobb része e névre keresztelt tetik.»

1875-ben Odesscali Artúr hg ezt mondja róla: »Rothadaltan teste a trencsénvármegyei ajtatos hűveknél meg ma is tisztelet tárgya.« 1882-ben Deák Farkas: »Teste a teplicai templom sekrestyéjében még most is épen látható.»

1888-ban pedig Dr. Pechányi Adolf így szól róla: »A holtestet Teplicska község templomában helyezték el, hol mai napig nyugszik hosszú fekete ruhában, fehér főkötővel, szine sárgaribana lett, de általában véve csodálatraméltó módon megkudótt az ényészettil.»

Végre előadjuk a saját tapasztalatainkat is. Mint a Bosnyák család történetének igénytelen írója s a boldogult Zsófia földje, kegyeletlő s kiváncsiságtól vezetettve f. évi június 27-én fűdő Matús Rezső teplicskai plébános úr kalauzalása mellett és Halkó Zoltán besztercebányai növendék pap és Pletrich Janos szucsányi r. k. kántorantórti úrak társaságában meglátogattam holt tetemet.

A helyszíni rajz egészen megfelel a fentebb közlőttel. A holtestet illetőleg azonban megjegyzésünk van. Nevezetesen a testnek Balogh látogatása idején tapasztalt nedvessége ma már nem jelentkezik, legalább nem olyan mérvben, hogy a ruha rothadna s gyakran váltani kellene. Haja már nincs meg. Orrának hegye s felső ajkaja elporladt, úgy hogy szép, fehér, kis fogai kiállszanak. Formás kis fülei épek s az arca nincs annyira beesve, hogy vonásai kissé nem volnának kivethők. A bal kéz kissé ujja, melyen a jegygyűrűt viselte, egészen hiányzik. Nem mintha elporladt volna, hanem mintha ki volna téve. S itt látszik meg legjobban a hús mőnsége. Egészen olyan mint a megszáradt sódarostok,

1) Századok 1875. évf. 418. l.

2) Századok 1882. 357. l. Deák protestáns volt, azért nézte a kápolnát sekrestyének.

3) Kálauz a Vággyőgyében. 1888. 80. l.

1) Szalay László: Gr. Károlyi Sándor énéletírása. Pest, 1865. T. r.

1) Balogh Á. e. h.

többé-kevésbé szintén csak a kormány eszközei, mint az a csendőr is, a baj forrását ott kell keresni, a hol az a valóságban van: a miniszterben, a kormányban. Minden vadságát, melyet a mult héten a turóc-szt.-mártoni főszozolgabíró elkövetett, — mellesleg legyen mondva, oly férfialak, mint egy garasos malac, — első sorban magát a minisztert kell bűnösnek tartani, a ki egyenesen felbátorította, feluszította azt a kis hencogót, hogy dühöngjön, mint valami vad kániszor. Ennek bizonyítékai napnál világosabbak. Julius 31-én a városi testület távirati úton bejelentette a miniszternek a szolgabírói fermant, az idegenek bejelentését illetőleg, protestált az ellen s felmentényt kért — azonban semmiféle felelet nem érkezett; augusztus 1-én távirati megsürgött menesztetett a miniszterhez az előbbi nap sérelmeinek orvoslását illetőleg, s új panasz, a szolgabírói túlkapás miatt, az eltiltott szineloadás miatt, társas ebéd, tánc mulatság, musealis gyűlés miatt, azaz a hozzáadással, hogy a miniszteri betöltés után senkinek még eszeágában sincs a Kollár-ünnepséget megtartani, megülni. Válasz erre: műértő, beszédes, olympikus hallgatás. Az első este, a mikor még megérkezhetett, bár elkésve, a miniszter válsza, a csendőrség ugyanis őrizte a »Dom« helyiség bejáratát, valamint az egész helységet, de nem bántottak a körülbelül négy kaszinói szobában szétszórt társaságot. S így jöhetett előadás nem volt, a kicsinyes, és nyomorult szekutura dacára a mennyiben a kaszinóban ételeket s a kávéházban italt árulni tilos volt — a társaság mégis legalább együtt maradt; de a midőn a miniszter válszt meg másnap sem adott, a Babszem Jankó egyszerre lovon termett s elkezdett egészen más tónusból játszani. Megtiltotta, hogy a vendéglőkben nem szabad egyszerre két embernek ételt adni egy tálon, nem engedte meg Dula ur kertjében ebédet adni, meg akarta tiltani s megis tiltotta Starkenak az utcán keresztül ételeket adni, — Starke azonban a bolond tilalmat fel sem vette, egészen okosan —, Dula udvarából a zenélő orgányokat csendőrök által kiviszette, este már csendőri őrzőjáratot állított a kaszinó ajtaja mellé s csak mártóniakat engedett beocsátani, 10 óra körül ezeket is szétkergette. S mindezen hivatalos vakmerőségek oka mi is volt?! Az, hogy a miniszternek nem volt szava a nevére intézett távirati panaszokra, s így tehát nem a főszozolgabíró, hanem a miniszter s csakis a miniszter képviseltette ily fényesen s pompásan a magyar állam szabadságát s alkotmányát, mert a főszozolgabíró csak azt tette, a mit a miniszter beszédes hallgatagsággal megengedett. Ezt világosan szem előtt kell tartani s jól megjegyezni, erről meg nem feledkezni!!! A capite foetet piscis!

Évente gyülekeznék az elejével Turóc-Szent-Mártonban, néha-néha szineloadás van az első nap, társas ebéd s táncmulatság a második nap, s kirándulás a Sztrányára harmadik nap, s ezt soha senki sem diffikultálta, ezt meg nem akadályozta, és most, bár a Kollár-ünneply visszavonatot, ama eltiltott ünnepség palástja alatt egy esomó komisz hivatalos erőszakot követtek el ellenünk, magának a miniszternek halgatag belezegyzésével, s mi még mindig mint a bámulók kérdezzük, vajjon lehetséges-e az, hogy

csak hogy finomabb. Színe pirosbarna, míg a bőre sárgasbarna. A többi ujj egészen ép s a körömök is megvannak. A hol kevesebb a husa, ott száraz, a hol azonban nagyobb tömögben van, kissé ruganyos. A bőr, hús, erek s inak a csontokkal rendes összefüggésben vannak s ha az ember a láb vagy a kéz fejénél azokat összenyomja s elereszti, ismét eredeti helyére tér mindegyik. A test hossza 150 cm., mi arra mutat, hogy Zsófia kis termetű volt.

Hogy maradtak a test harmadfél-száz évig oly csodálatraméltó épségben, kiválteppen pedig majdnem kétszáz évig folytonos szabad levegőnek kitéve, meg orvsnak is nehéz eldönteni, nem meg laikus embernek; mert hogy meszbe esett volna s abban huzamosabb ideig maradván, tetemettett el, az csak a szucsányi vén paraszt asszonyoknak mesészedése, de nem történeti tény; arról is hallgatnak a róla szóló emlékek, hogy belett volna balzsamozva. S erre eddig senki nem is alludott, akik írta Bosnyák Zsófiáról, pedig azokat csak nem lehet valami bigottsággal vadolni. — Ha azonban az orvosi tudomány alaposan kimutatja, hogy a test konzerválása természetes, meghajunk előtte, mert mi ok nélkül s okalanul sehol sem keressük a csodaszerséget. De viszont, ha az orvosi tudomány ez esetben vallat von, nem lehet a faktum megmagyarázhatatlanságát ignorálni.

A tetem fején meg meg van a fehér főkötő, testén a fekete ruha s labán a fehér harisnya. Kezében újabb olvasó van, az ócska, régből már hiányzik. De megvan a Krisztus levételének ezüstbű vésett képe a koporsóban.

Mint emlitettük a koporsó felett a falon függ Bosnyák Zsófiának majdnem életnagysága, vaszorra festett színes arcképe.

Kollár miatt vezették el úgy minden gyvelejüket s hárítottak magukra s az egész országra a szégyent, a gyalázatot s az egész gondolkozó művelti világ megvetését — s örvendünk a közeli jobbra való fordulásnak, mert ilyen minden ok nélküli dühöngést a befejezés kezdetének kell tartanunk. Bécsben, a Ronacher-féle diszteremben nagyszerűen megülették Kollár dicsőítő ünnepét, nálunk az embereket szuronyokkal kergetik, ha csak megtekinteni akarják a pusztá helyet, a hol valamikor szülőháza állott! Hát vajjon a panslavizmus csak Magyarországra nézve veszedelmes, Ausztriára nem? Avagy, ezt a veszedelmet csak a magyar kormány tudja felogni s az osztrák nem? Ez talán arra nagyon is buta?! Magyarországgal avval kérkedik, hogy 1867-ben Cislajtánának alkotmányt és szabadságot adott: vajjon oly gyorsan jött volna-e meg arra az idő, hogy ebben magát Cislajtánia revansolhatná?!

Olvasó közönségünk le fogja vonni a közölt cikk utolsó bekezdésében foglaltakból a helyes s való következtetést. Annait azonban mi is kiemelünk, hogy itt is kibúj a szög a szakköb, mert a cikkíró maga elismeri — a sorok között — hogy a Kollár-ünnep csakugyan panszláv-ünnepjelentésével incesználtatott, s az, mint ilyen tartatott volna meg, és így itteni hatóságaink csak szoros kötelességüknek tettek eleget, a midőn a bizonyosan várható haza ellenes tüntetéseknek elejét vették. Hogy pedig a betöltés milyen módusban nyert megoldást, azt ismét a multban tett tapasztalatok s a beállott körülmények hozták meg. A mi pedig a belügyminiszter ellen intézett támadást illeti, annak könnyű lehet ettől a feje, mert nagy kérdés volna még az is, vajjon a táviratok a rendes úton kerültek-e hozzá s fölfőve, hogy igen, ő másként egyáltalán nem cselekedhetett mert neki tán szintén szabad előrelátónak lenni?!

Levelezés.

Rajec-Teplic, augusztus 15.

Megindult a mozgalom, hogy a kiesfejesű rajec tepliczi fürdőn f. hó 15-én Trencsénmegye felső része találak adjon magának. Es az ige testé lön. Tancmulatság és a F. M. K. E., ez e jelszó. Hely, idő, és cél soha jobban nem találkoztott össze, mint a jelenlegi alkalommal. Míg a Felvidék egynemely részeiben, egyesek mérteggel eltelve végzik a haza, a magyar állam ellenes irány fejlesztését, addig a magyarság zöme, az értelmiség, követ közhöz adva, erősítgeti a varat, melyen a hamis próféták tanai által félre vezetett tömeg minden tamadása, ellenséges indulata meg fog törni.

A mai nap jelentősége valóban sokáig kedves emlék maradhat nem csak a fürdőbelleiknek hanem az egész vidéknek. Mar mindjárt a kezdetnél oly vérmes teményekre jogosító intézkedések, előkészületek tettek, hogy a vidék apraja és nagyja lázas izgatottsággal várta az augusztus 15-ének megérkezését. S nem egy sohaj röpült az egek Ára felé, hogy: »adja! Istenem jó időt.« S míg a sokaság remegett, addig a rendezők tabora a biztos siker tudatában erőlyesen végte munkáját. A rendező bizottság által kibontott zaslón ott ragyogott a feliras, hogy a »mu-

Szökés gesztenye színű dús haja hátrasimítva konytba van fonva, melyet égszínkek főkötő takar. Homloka nyilt, magas. Szende szeméből szelidség és sok kiállott szenvedés olvasható. Gömbölyű arca kissé köveres, allan tokával. Fülen drága gyöngyököt kereszt-függök. Mellén és ujjain dús rancoztatú patyolát ingvally fedi felső testét, nyakán és kézfején szoros csipke díszszel. Nyitott mellényének szelein, a mellén, arany karikák vannak, melyeket piros selyem zsinór tart össze. Nyakán három soros gyöngy-füzér van, közepén ékes bognarral. A három sor gyöngy-ek nyakáról lefut mellette s jobb hóna alá az övíg. Alsó testén fekete szoknya s kotény van. Piros bársony széken ül, jobb kezében imadagsos könyvet tart betéve s baljait ezen nyugtatja. Egyedul kezekessége a bal kéz kis ujján levő jeggyűrű.

A Bosnyák Zsófia iranti tisztelet és kegyelet nemcsak Trencsén-, hanem Árva-, Lipto- és Turócvarmegyekben is el van terjedve s az utóbbi felső részében, Szucsany környékén »Boesna« Zsófiának nevezik. Midőn kérdeztem, miért nevezik így, azt felelték, hogy az anyja oldalaiól (bör) vágta ki, azt Boesna = oldal Zsófia. Masok meg azt mondták, hogy a kapolna, hol Zsófia fekszik, a templom oldalához van építve, azért nevezik úgy. Mind a két magyarázat azonban a milyen naiv, ép oly alaptalan. A »Boesna« egyszeruen a »Bosnyák« névnek a nép által tudatlanságból való elciferítése. Harmadfél-száz estendő hosszú idő. Csoda, hogy még jobban el nem torzították.

(Vége.)

latság minden körülmények között meg fog tartani. Mi éppen elegendő ok arra nézve, hogy az intézkedéseken ne látszassék a habozás, ne látszassék a bizonytalanság, hanem a szilárd akarat, mely a tények mindenikéről önkénytelenül és visszatukrózóddik. Ily körülmények között nem volt kétséges a siker, a mely bekövetkezett s melyre a rendezőség biztosan is számított.

Nemcsak a környék, hanem a szomszéd Turócmegyey is kedvesen volt képviselve, noha az előző napi csemeyek után itelve, turóci vendégeinket nagyobb számmal gondoltuk képviselve lenni, de valósintüleg a reggeli borongós idő volt az ok, hogy sokakat, kiket biztosan vártak, kikre biztosan számítottak, otthon maradtak. S varióban sokan kedves mulatságtól estek el, mely nem igen gyakran szokott ismétlődni. S az idő is szégyenkezve tört meg a rendezőség vasakarátán s már delután oly kék volt az ég és sütött a nap, mintha felhőt soha sem ismertek volna.

Impozáns szám, intelligens közönség, szép hölgyek, ünnepi hangulat mind meg anyyi épületet ok arra, hogy még az is, kit valamelyes fájó érzés még e helyre is elkísért, még az is orvosságot lelje a jó kedvel telített s üde levegőben. Egyikről a másikra ment at a jó érzés, a jó kedv, minek vulkánikus kitörése a táncban talalta netovábbját.

Midőn elhangzott a »kezdődik« és Gazsi rendezte az első talp alá alovat, a fürdő nagy terme egy pillanat alatt megtele. Az első negyest körülbelül 80 par tancolta. A jelen volt hölgyekről nagyon hiányos fejlelyezések állnak rendelkezésünkre, úgy annyira, hogy batran állithatjuk, hogy a jelen volt hölgyek legfeljebb egy harmadának sikerült a nevet fejlelyezni. Ott voltak: Bro. Bellosztovszkyné, Balugyánszky Béláné, Dr. Benyovszky Gyuláné, Benyovszky Janosné Eugenia és Irma leányával, Bublá Alajosné Margit leányával, Bittsanyk Ottília és Olga, Benosath Irma, Borsický Maria, Dr. Földvári Istváné, Frivaldszky Lászlóné, Flamm Maria, Garay Lajosné, Holubné, Híbján Janosné, Huszoc Jusztimné, Pistika, Ella és Mariska leányával, Hladny Gezáné, Nemeskéri Kiss Ida, Kollanda Janosné, Kubica Helén, Krupec Rezsóné két leányával, Lakroi Irén leányával, Lombardini Ella, Özv. Nedecky Laszlóné, Nemesek Ella, Pongrac Gézáné Irma leányával, Dr. Pokorny Nandorné, Flügel Tercsi, Ripper Mórné, Rosenzveg Jakabné, Dr. Smialovszky Valérné, Bro. Smercingné, Bro. Smercing férjezett Albrechtne, Spokovszky Jozsefné, Smuck Edéne Vilma és Adolfiné leányával, Stein Adolfiné, Tombor Kornelné, Tombor Ágostoné és Maria, Topercer Anna és Mariska, Vogel Samuné két leányával, Dr. Winter Mórné, Weisz Gizella, Wocke Arturné és Virgha Mihályné úrhölgyek.

A kelő nap még együtt talalta a társaságot, melynek minden tagja egy kedves emlékek, egy jó kedvben eltöltött nappal gazdagabb lett és hozzá a »F. M. K. E.« alapja is szépen gyarapodott, mert nem számítva a rendezők által befizett 3 frtos díjából befolyt 125 frtnyi összegből felmaradt összeget, a jövedelem a 160 frtot meghaladja. **Berci.**

HIREINK.

— **Ő Felsége születésnapját** élénk részvétellel ünnepele Turóc Szt. Márton közönsége. Deléltől 10 óra körül a katolikus templomban gyülekezett a hivatalnok kar, Jusht Kalman tojspan ur O Méltósága vezete alatt. A megyehazán, az új iskolai épületen s a hivatalok helyiségben, nemkülönbön egyesek hazai felett nemzeti zaslók lengettek. Hanyzott azonban a varoshazán s a Kollár-ünnep tuncitökök hazairól, pedig jól vette volna ki magát azon hazakön az alkalommal is a zasló.

— **Athelyezések.** A znoivarjaljai állami tanítókepezdenél az idén nagy és meglepő változás történt a tanár karban. Miháltká Istvan rendes tanár Iglóra és Dr. Halasy Kalman rendes tanár Temesvárra helyeztetett at, ellenben ezek helyére athelyeztettek: Sós Antal rendes tanár Zilahról és Huzják Lukács polgári iskolai segédtanár Szemeről.

— **A selmechanyai turisták,** mint lapunkban előre jeleztük, e hó 12-én vonattal megérkeztek Znoivarjára, 13-án pedig megtekintették a varromot és a haltenyestest. A kirándulás reggelen az idő kedvezőtlennek ikerkezett, később azonban, midőn a turóc-oztály képviselői, Fehér Janos vezetése alatt a varromhoz feleltek, szépen kiderült és a kilátást eléggé lehetett élvezni. 12 óra fele jart az idő, midőn a társaság lelelkezett a varosba s minthogy meg delutánra is volt megtekinteni való, ebedhez utal. Ebed közben több tőzt mondatott, melyek eisejt Altmann Imre, a szittnya-oztály titkára mondatta a vendégelőt hazi gadakra — a túrócokra, masodikat Fehér Janos, a turóc-oztály vezetője mondatta, hangsúlyozván az efféle kirándulások magyar nemzeti szempontból vett gyakorlati hasznát. Tirts Rezsó, a szittnya-oztály ügyvivő aelőne a fogadtatásban részt vett hölgyek és urak egészégére urité poharat. Tűsztokat mondatott még: Miháltká Istvan, dr. Gúcksthal Samu budapesti ügyvéd, Mo-

har József és Akantisz Rezső urak, melyek mindannyian a két osztály minél szorosabb testvérségét hangsúlyozták. A vig hangulatban elköltött ébéd után a halas tavakot tekintette meg a farsáng, melynek végzet után a vendégek egy része a délutáni vonattal visszatért Selmecbányára, más része Zsion maradt, hatan pedig Mártonba rándultak, hogy ezen szomorú híre vergődött várost megtekintésük. Az estét a magyar kaszinó vendéglő helyiségében töltötték, a hol tiszteltükre többen gyülekeztek a tagok. 13-án a reggeli vonattal távoztak vendégeink azon ígretünk mellett, hogy a látogatást iparkodunk minél előbb visszaadni. A szittnya-osztálynak a kirándulásban résztvett tagjai ezek: Tirts Rezső alelnök, Altmann Imre titkar, Csiba István pénztáros, Király Ernő könyvtáros, Kachelmann Gáspár, Greguss Antal, id. Knezoვის Adolff, Fizek Károly, Szancsany, Hamary és Tirts Béla urak. — Mondhatjuk, hogy a kirándulás kellemes és tanulságos volt.

— **Köszönő-nyilvánítás.** Turóc-örménye közigazgatási bizottsága, augusztus hó 12-én tartott ülésén, Bányk Gyula szakelődő javaslataira elhatározta, hogy Lukács Béla kereskedelmiügyi miniszter uró nagyméltóságához, a vármegye községein fenntartása körül eddig tanúsított áldozatkészségét, nemkülönbén a ruttkai utatíhelyezés engedélyéért, — köszönő felterjesztést intézte.

— **A líptői kiállítás** augusztus 15-én nyitották meg nagy ünneppel. A megnyitási ünnepség annyira magyaros színezetű volt, hogy a jelen voltak az Alföld valamelyik városában képzeltek magukat. Az ünnepies alkalomra két diadalpakt állították a kiállítás helyiségének bejáratá elé s pompásan felidéztek az egész várost. A kiállítást Líptóvármegye főispánja nyitotta meg nagyszabású beszéddel, melyben köszöntet mondott Zichy Jenőnek s a vele volt budapesti vendégeknél megjelentésükért, valamint Holeczy kiállítási elnöknek s a bizottságnak a fáradozásukért. A kiállítás iránt általában nagy az érdeklődés.

— **Az új állami iskola** mellől elhuzodó vasúti állomási ut tervvezetett a kir. államépítészeti hivatal elkészítésén, a 5600 forint előirányzott munka végrehajtása küszöbön áll, és remélhetőleg el is készül szeptember hó 12-énig, a midőn a F. M. K. E. Közgazdálkodási tartja városunkban.

— **Magyar szintársulat Alsó-Kubinban.** Ifj. Karolyi Lajos szinagógát, 30 tagból álló vizgatók, népszámítási és operette társulatával 12 előadást tervez Alsó-Kubinban. Az előadásokat augusztus hó 22-én kezdi meg a »Királyfogás« című operettel. Karolyi szintársulata a Felvidéken szép sikerrel működik s a mint értesültünk, általában a felvidéki városokat fogja ezután is felkeresni.

— **Az új iskola vasarcsözata,** továbbá a telek-feltöltési és járdakészítési munkálatok, a vallás-és közoktatási miniszter ur rendlete folytán, Bányk Gyula államépítészeti hivatal-főnök által, Szüllő Géza kir. tanácsos tanfelügyelő és Boldizs Ignác igazgató közreműködésével a közelebbi napokban felülvizsgáltatván, azok ideiglenesen átvetettek.

— **Kutba éssét** Kucian András zárturasai kocsinak Hanka nevű 3 éves leánya e hó 18-án reggel. Csak jó sokára vették észre a szerencsétlenséget és pedig úgy, hogy egyik cseled vizet merített s ez látta meg a viz felületén lebegő holtestet, melyet azután kihúztak.

— **Hadászati utak felülvizsgálása.** Turóc vármegye hadászati közutain a múlt évben létesített nagyobb szabású építkezések, melyekre a kereskedelmiügyi miniszter ur mintegy 35000 forint államsegélyt folyósított, a f. h. 23., 24-és 25-én felszámoltatva. A felülvizsgáló bizottság tagjai: Scholtz Gusztáv műszaki tanácsos, Bányk Gyula államépítészeti hivatal-főnök és a vármegye közigazgatási bizottsága részéről: Beniczky Kálmán alispán és Klimó Vilmos.

— **Zorn S. jó hírű fogorvos,** ki évenként meg szokta látogatni városunkat, az idén is raszolgált az ő segítségét igénybe vevő közönség halas elismerésére. Valóban megkapó az az ügyesség és szakavatottság, melylyel a legkisebb fájdalom nélkül, biztos kezekkel szabadítja meg pátiensét a szenvedéstől. Zorn ur e hó 16-án elutazott székelyhére, a Liptó-Szt.-Miklósr.

— **Felkeretünk jóvátételére** a lapunkban közölt azon hírek, hogy Kohut Janos mossói lakos részt vett az ottani ünnepségek rendezésében. Szívesen tesszünk eleget a hazafias érületében megsértett polgártársunknak, midőn beküldött nyilatkozatát az alábbiakban közléstessük. A nyilatkozat így szól: »A Felvidéki Híradó f. évi 30-ik számában hozott azon közleményem szemben, a mely szerint a Kollár ünnepély rendezőjeként én is megnevezettem, határozottan kijelentem, hogy az ünnepély megtartásában nem avatkoztam, azt kizárólag Krcsméry ev. lelkész és ifj. Valocsky Janos cipész rendezték. — Mossóc, 1893. aug. hó 15-én, Kohut Janos.«

— **Uj út.** A kereskedelmi miniszter ur engedélyezte a Priekopa s Rutka közötti utrés átlyhelyezését a Turóc folyó jobb partjára, melylyel kapcsolatban Rutkán új vashíd épül a Turóc vize fölött. A költségek mintegy 45000 fortra rúgnak és az országos ütfenntartási állapot terhelik.

— **A rajcs-templői fürdőben** f. hó 10. napjáig 633 állandó vendég van, és ezeken kívül ugyanott számos napí vendég fordult meg.

— **Értesítés.** A turóc-szent-mártoni állami tanintezekben a beiratások szeptember hó 1-én, a rendes tanítások pedig Szeptember hó 7-én veszik kezdetüket. A polgári fiú- és leányiskola I. osztályába oly tanulókat vétnek fel: 1) kik életök 9-ik évét tétő töttek; 2) kik az elemi iskola IV. osztályát sikerrel elvégezték; 3) kik a magyar nyelvet annyira bírják, hogy az e nyelven tartott tanításokat megérthetik. Tan-és beiratási díj 6 ft 65 kr. A középkereskedelmi iskola I. osztályába oly tanulókat vétnek fel, kik a gimnázium, real- vagy

polgári iskola IV. osztályát legalább elégséges eredménnyel bevégezték és ezt bizonyítvánnyal igazolják. Tan-és beiratási díj 14 ft 15 kr. A turóc-szent-mártoni áll. középkereskedelmi iskola tanulóit az egyévi önkéntességi jogot is élvezik. Vagyontalan szülők gyermekei a tandíj alól felmentettek. A polgári és középkereskedelmi iskolában tanulmányeszer azonban csakis oly tanulóknak lehet kitárása, ki jó magaviselet mellett az előző tanévről legalább jó, azaz oly bizonyítvánnyal bír, melyben — a szünetelt, éneket és testgyakorlatot nem számítva — egyéni több elégséges nem foglaltatik. A tandíjmentességért szóló kérvény a nagyméltóságú vallás- és közoktatási min. kir. miniszterre címzve mindjárt a beirat. alkalmával az igazgatónak nyújtandó be. A kérvényt az előző tanévről szóló iskolai-, valamint egy évnél nem régebb keletű szegénységi bizonyítvánnyal kell felszerelni. A kérvény és mellékletei bélyegmentesek; tanítók, tanorok, valamint állami tisztviselők a szegénységi bizonyítványt csatolással mellőzhetik, e helyett a kérvényt szabályszerű bélyeggel kell ellátni. Szegénysorú középkereskedelmi és polgári fiúiskolai tanulókat havi 5—6 ft-ért az alumnéumban élelmezést (ébed, vacsora) is nyerhetnek. Az elemi fiú- és leányiskolában a tan-és beiratási díj: 2 ft 40 kr. A kisedőidőben a tan-és beiratási díj: 4 ft 50. A felvételre minden tanuló személyesen és aya, vagy anyja, esetleg gyámja, vagy azoknak külön megbízottja kíséretében tartozik az igazgatóságnál jelentkezni. Ez alkalommal be kell mutatni az iskolai s az újraváltási bizonyítványt, s le kell fizetni legalább a tandíj felét. A tanulókat célszerű elhelyezéséről szívesen gondoskodik az igazgató, egyúttal lelvébeni megkeresésekre készséggel nyújt felvilágosítást. A felvételi és javító vizsgálatok szeptember hó 4- és 5-én fognak megtartatni. Az összes állami iskolákba való beiratások az igazgatói irodában, I. em. 37. sz. déliéltől 9—12-ig, délután 2—4-ig történnek. — Turóc-Szent-Mártonban, 1893. évi augusztus hó 15-én. Boldizs Ignác, igazgató.

— **A rózahegyi r. k. főgymnáziumban,** hol immár a VII. osztály is megnyílik, az 1893/94. évi f. évi szeptember 3-án kezdődik. A javító-, pótló-, fővételi s magánvizsgálatok f. augusztus 31-én, a beiratások pedig szeptember 1—3-ig éjtetnek meg. 3-án ünnepélyes »Veni Sancte« és 4-én rendezésed illelőleg rendes előadás. Az I. osztályba csak 9-ét betöltők s a népiskola IV. osztálya tananyagában kellő ismerettel bíró növendékek vehetők föl, kik a nyilvános népszkolai bizonyítvány hiányában, külön fővételi vizsgálatra kötelesek. A fővendők életkorukat keresztlevéllel, illetőleg hitel-les születési bizonyítvánnyal tartoznak igazolni. Minden felvételti kívánó tanuló a beirataskor 3 frtot fizet az igazgatónál. A tandíj felvéteknél 12 ft, és előre fizetendő. A zene, francia nyelv, gyorsírás és szabadkézi rajzra beiratkozók kellesse a választott tárgyat az év végéig tanulni. Az 1887. évi XXII. t. c. 15. § értelmében, továbbá mindazon tanulókat, kik életök 12. évét betöltötték, csak akkor vehetők föl véglesen a főgymnáziumba, ha igazolják, hogy védő himlővel újra oltottak, vagy az újraváltás alól törvényes úrral menteltek. — Liptó-Rózahegy, 1893 évi augusztus hó 14-én.

— **Szökött katona.** Lackó József, blatncai illetőségű cigány legény a múlt év október havában vonult be Budatubna a honvédséghez, s ott mostanáig kifogastalanul szolgált. Azonban f. hó 12-én, midőn század parancsnokotól nem kapta meg a kért éjjeli kimaradási engedélyt, összeszedte magát és megszökött. Haza jött övéhez Blatnca-ra, s az eseményről értesített csendőrrőrtarot otthon meglepte őt éppen azon pillanatban, midőn a bodeban javában mulatott. A csendőrök láttára azonnal előlépett s katonasán jelentette, hogy megjött, ezután felkötve oldalgyeréret s követte a csendőröket Mártonba, honnan e hó 16-án fedezet mellett bevonult szadadahoz, hogy jelentkezéshez parancsnokának megérkezteröl. Most pedig valószínűleg elméliked a »csendes«-ben, blatncai rövid ideig tartott élményeiről.

— **Az állatkert újabb lakói.** Azon felette érdekes és nagyrtertkű állatok, a melyekkel a közelmúltban szaporodott a budapesti állatkert, annyira felkeltették a fővárosi és vidéki közönség érdeklődését, hogy azoknak megtekintésére seregstől tödultak, s mindenki meglegedetten tavozta, örömet fejezte ki az állatkert, ezen hazai kultúrterület ilyetén felülfelendülésén. Az igazgatóság felbuzdulva a nagy közönség meleg érdeklődésén, újból több érdekes állatot szerzett be. Kiemelendők: a két 17 láb hosszú óriás kigyó, a legnagyobbak, a melyek fogságban lathatók; és mindenek felett, »Berry« a kedves Orangután, a melynek az emberhez hasonlóságát és emori szokásait mindenki megcsodálja. A közlő Szent-István napi nemzeti újságra és az iskolai év kezdetével gyermekekkel lejáruló vidéki közönség élvezetesebb, nemesebb szórakozást nem talál a fővárosban, mintha az állatvilág ezen igen érdekes példányait megtekinti az állatkertben.

Közigazdaság.

Általános közigazdasági viszonyok az 1892. évben.*

Hazánk közigazdasági viszonyai a jelentésünk alapját képező múlt évben általában véve kedvezőnek mondhatók, a mennyiben eltinkette egyes kedvezőtlen körülményektől, semmiféle oly események által nem zavartattak meg, a melyek valami hosszabb idősig tartó fennakadást, vagy plane válságot idéztek volna elő.

* A bazztercsbányai kereskedelmi és iparkamarának 1892. évi jelentéséből.

A nyerstermelés ha nem is elégitett ki talán minden, sokszor túlhajtott igényt, mégis oly eredményt szolgáltatott, a mely a további haladást lehetővé tette.

Az ország némely részében mutatkozott inség még az előző év kedvezőtlen termelési viszonyaira vezendő vissza, de sehol sem volt oly mérvű, a mely csapassá vált volna.

Árvában az inség az év elején a szokottnál nagyobb mérvben mutatkozván, az inségek felségelyezésére országos mozgalom indult meg, melynek folytán a közönség jószívűsége és könyörületessége imponzás módon nyilvánult.

Élelmiszerek és italok kocsiakománnyok számára vándoroltak a különben folyton inséggel küzdő Árvába, s a szükséges kiadások fedezése után közel 100,000 ft-ke maradt mint tartalékalap az inség bizottság rendelkezésére.

Zólyomban is előfordult némely helységben a szokottnál nagyobb inség, azonban mindenütt a közönség áldozatkészsége, és a hatóságok gyors közbenlépése enyhítette e kedvezőtlen helyzetet, s nem hagyta azt nyomorrá fajulni.

Közigazdasági viszonyainkra kedvezőtlenül hatott az egész éven át a szarvasmarháhal tartott ragadós tüdőboly, a mely miatt tömérdek község, így péld. egész kamarai kerületünk zár alatt volt. Szőlőtermelésünk nemcsak a fioxera vastatrix pusztításai által, hanem a peronospora terjedése következtében is sokat szenvedett, úgy, hogy némely vidéken a szüret már alig volt megtartható.

Az igaz, hogy a peronospora ellen némely helyen a permtezés által sikeresen védekeztek, sok helyen azonban, vagy a rossz kezelés, vagy a szer alkalmatlan volta miatt a permtezés is teljesen sikertelen maradt.

Békes, és az összes európai államokkal barátságos összeköttetésünk lehetővé tesszik kereskedelmünk és iparunk fejlődését, s valóban szép eredményekről lehetne beszámolni, ha nem volnának körülmények, a melyek a haladás akadályait szolgáltatnak.

Hazai kereskedelmünk és iparunk, a mint azt jelentésünk különös részében több helyütt kimutatjuk, roppant sokat szenved a külföld gyári túlproductiója következtében, annyira, hogy úgy hazai gyáriparunk, de különösen kézműiparunk felette nyomozott, s az utóbbi tagadhatlanul hanyatló helyzetben van.

Bár Magyarország önálló vámerülete amaz óhajai közé tartozik a nemzetnek, a melynek teljesítése legalább a közel jövőben nem várható, mégis a hazai ipar védelmére fel kellene használni minden törvényes eszközt, mert máskülönbén azt az elvet, hogy Magyarország súlypontja az iparba helyezendő, aligha fogjuk megvalósíthatni, ellenkezőleg biztosra vehető az ország iparának teljes tönkremenése.

Egyebiránt közigazdaságunk egyik nagy akadályau szolgál a múlt év őszén hazánkban fellépett cholera, mely bár jelentéktelen mértékben szedte áldozatait, kivált azért, mert éppen az ország szívében, a fővárosban fészkelte be magát, s mert a legmesszebb menő övintézkedések s legfoképpen a behozatali tilalmak nagy mértékben zavarták meg a forgalmat, oly annyira kedvezőtlenül hatott, hogy a mint azt részletes jelentésünk sorában több helyütt bővebben kifejűjük, sok iparág pangását, s kivitelei kereskedésünkben visszaesést okozott.

Szomorú esemény zavarta meg egy időre a közigazdasági ügyek vezetését; Baross Gabor kereskedelmi miniszter május hó 9-én meghalt, előbb, mintsem nagyszabású terveit, melyeket maga elé tűzött, megvalósíthatna volna. A nemzet őszinte bánata kísérje az önzertesen nemzeti iparpolitikát követett nagy minisztert sirjába, s az impozáns végtisztelet tanúságtétele volt az ország tiszteletének és ragaszkodásának.

Vigaszul az ország kereskedelmi és iparos közönségének e nagy veszteségében, a kereskedelmi Miniszterium vezetése oly kezekbe lett letéve, a melyek az inaugurált irány fonalat tovább szónni kíválóan képesek.

(Folyt. következik.)

— **A Brünben 1866. óta fonálló Stikarofsky Janos** posztó kivitelei cég, példászerű vezetése által ma már a legnagyobb posztó-kereskedésé vált Ausztria-Magyarországon. Üzletében, mely terjedelmére nézve őriási, a mindenféle, csak képzelhető posztó-cikkék árusításával és elszállításával mindenkor 150 személy van foglalkozva. A rakat dűsgazdag és a széküldés Európa minden irányába történik. Stikarofsky Janos ur most azon törekszik, hogy felülmúlhatatlan posztó-cikkéinek kiviteleit terjedelmesen fokozza. E végböl fiatal koru, 18 éves Ignác fiát a múlt tavasszal Görög- és Törökországba, a Bajkán tartományokba, Oroszországba, Kiszásziába és Észak-Afrikaiba küldte, újabb összeköttetések létrehozása céljából. Stikarofsky Ignác név

visszatérve eredménydús újáról, az előbbinél még nagyobb szabású utazásra készül, mely Anglia, Észak-Európa és Amerika felé irányul s remélhető, hogy ezen második utazás szintén ki fogja elégíteni a vára-kozásokat. Ily törekvések az ipar érdekében bizony-nyal megérdemlik a legszélesebb körök tudomására juttatását. De nemcsak a messzire kiható munkalkodás, hanem a cég másirányú üzleti berendezései is méltá-nyokkal a nagy közönség teljes elismerését. A cég- tulajdonos, Stikarovszky János ur személyzetének minden tekintetben jóakór főnöke. Többek közt azt a humá- nus intézkedést is tette, hogy dacára az igen cseké- ny üzleti forgalomnak és az őszi és téli idény előkészü- lödéire, naponta az összes személyzetének délutáni 4 órától fogva a szabadban való üdülésre idő engedtetik. Szükségtelen külön felemlíteni, hogy ezen humánus intézkedés a személyzetet arra buzdítja, hogy egész tehetőségét az üzlet érdekében szentelje. Reméljük, hogy fenti sorok ezen eszmék a kereskedő-viaigban való terjesztése irányában fognak szolgálni.

Nyilttér.

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a Szerk.)

Selyem hamisítvány. Egessünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisítás rög- tön kiderül: mert míg a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban összepödrödik és csakham- mar kiálszik, maga után csekély világosbarna hamut

hagyván; addig a hamisított selyem (mely zsiro- szallónas lesz és könnyen török) lassan tovább ég (minthogy rotszállai a festanyagtól telítetten tovább izzanak) és sötét barna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödrödik, csak meggyöngyű. **HENNEBERG G.**, (cs. k. udvari szal- lító) *selyemgyára Zürichben*, hához szállítva, posta- bér és vámentesen szívesen küld bárkinek is min- tákat, akár egyes öltönyökre való, akár egész végek- ben levő valódi selyem szöveteiből. Svájcba cim- zett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Nyilatkozat.

Pánszlávból magyar embert faragni tehetséggel nem birunk, de már magyar emberre pánszlávismussal rásütöni, itt a felvidéken kis rosszakarat vagy ügyet- lenség mellett nagyon is könnyű, s sokan ebből élnek, mások ez által kitüntetéshez jutnak.

Augusztus 1-én és 2-án Okolicsón a búcsún részt vettem, másnap rokonaimat Szent-Iványban meglato- gattam és a hivatalos névjegyzék mégis azt állítja, hogy e napokon a turóc-szent-mártoni tüntetők közt voltam!

Rossz játékos az, ki két kis színre a blindet megadja;

Keit Likavkán, 1893. augusztus hó 17-én.

Janovcsik István,
likavkai plébános.

16 kiállításon kitüntetve!

Különlegesség: Barack-cognac.

Az első alföldi cognagyár részvénytársaság Kocskenémeten

ajánlja kitűnő gyártmányú

cognac-jait,

meltek tiszta borkivonatból készülnék s jeleségükért 16 kiállításon kitüntetve lettek és orvosi tekintélyek által legmelegebben ajánlatnak.

Különlegesség: BARACK-COGNAC.

Kapható: Turóc-Szt.-Mártonban, Scholtész L. urnál. Liptó-Szt.-Miklóson, Weiser Gyula urnál. Trencsénben, ifj. Uzsnay József urnál és minden előkelő hazai fűszerüzletben.

Minta kívánatra ingyen!

Vetekedhetik a francia gyártmányok bármelyikével.

Kívánatra minta!

Ki jó, a labhoz illő, legújabb alakú cipőt ohajt viselni, forduljon a **Magy kir. szab.**

Magyar bőrkezemű- és cipőgyárhoz

Temesváry Mór

BUDAPESTEN, VI. ker., Terež-kürt 43. szám.

Kitüntetve díszoklevéllel, arany- és ezüst-érmekkel.

Szállít a tartósság kétségé mellett legelőnyösebb módon

legújabb fazon szerint

Kivonat a képes árjegyzékből:

Női cipők:

Férfi cipők:

Cugos cipők, szivalakkal zerge- vagy borjúbőröl 3.25-5 frtg.
Cugos cipők lakkfejjel, keztü- bőröl 3.50-5 frtg.
Gombos cipők, zerge, borju- v. kidbőröl 3.50-5 frtg.
Cugos cipők francia chavreau- borból 5-8 frtg.
Regatta félcipők fekete vagy színes 2.20-3.50 frtg.
Komod házcipők 1.20-2.20 frtg.

Cugos cipők, fejjel és díszített orral, strapára 3.50-5 frtg.
Cugos cipők, borju- vagy kidbőr- ből, finom-nemű 4.50-8 frtg.
Cugos lakk-cipők, különféle alakban 4-7 frtg.
Csizmak, orosz-bagaria, orosz lakk vagy borjúbőröl 8-14 frtg.

Legnagyobb választék mindennemű gyermek- és leány-cipőkben. Képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. Megrendelések lehetőleg mérték avagy mintacipő beküldése mellett utánvétellel pontosan és lekiismeretesen foglanoztatnak.

Megjelent:

FROMMER A. HERRMAN utóda

mag- és növénykereskedésének

Főüzlet: **V., Tűkőr-utca 5.** BUDAPEST, VI., **Andrássy-ut 1.** Fióküzlet:

őszi árjegyzéke

virághagymákról és ősszel vetendő magvakról.

➔ Árjegyzéket ingyen és bérmentve. ➔

Elővigyázat

a ZACHERLIN

ezen csodálatos hatású rovarirtószert

bevásárlásánál.

Vevő: ... Miért ad Ön nekem *nyilt rovarport*? ... Hiszen én *Zacherlin*-t kértem, ez pedig *csókis* palackokban létezik! — *nyilt port* nem veszek ... mert jól tudom, hogy az csak zsarolás. Ha a nagyírű *Zacherlin* név alatt *nyilt rovarport* árul- tanak — Vagy adjon egy *lepecsételt ueget*, vagy pedig adja vissza a pénzemet. *Elámitni nem hagyom magom!*!!!

Eladási helyek a megbízó levelek szerint:

Turóc-Szt.-Márton:	Fabry József	Liptó-Szt.-Miklós	Trnowsky József
»	Graber Miksa és fia	»	Palka Peter
»	Soltés L.	»	Schavernoch G.
Alsó-Kubin	Schwarz Kálmán	Mosóc	Perl J. fia
»	Hirschfeld Adolf	Namesztó	Neumann Miksa
Budatin	Tiroler József	Rózsahegy	Makovicky Peter
Liptó-Szt.-Miklós	Weider H.	Ruttka	Gal Emil
»	Bodicky D. M.	Tót Próna	Schulz Adolf
»	»	»	Skalak Gustav

LE GRIFFON
echt französisches Papier

MAN BEACHT DIE MARKE. HÜTE SICH VOR ALLEN NACHAHMUNGEN.

DAS BESTE
GESUCHTESTE
der Gesundheit zuträglichste
CIGARETTEN PAPIER